

Lokalna samouprava

Objavljeno kao dodatak
nedeljnika **VREME** br. 913
od 3. jula 2008.

MESEČNIK STALNE KONFERENCIJE GRADOVA I OPŠTINA

BROJ 32

JUL 2008.

U ovom broju govore:

**Nađa
Ćuk**

**Savet
Evrope**

**Miloš
Đajić**

**Centar
modernih
veština**

**Ljiljana
Obradović**

**JP "Beogradska
tvrđava"**

sadržaj

- 4 **OKRUGLI STO:**
STATUTI OPŠTINA PO MERI GRAĐANA
- 5 **INTERVJU:**
NAĐA ČUK, SAVET EVROPE
- 6 **KONGRES U STRAZBURU:**
ŽENE KAO ČLANICE, A NE ZAMENICE
- 7 **INTERVJU:**
LJILJANA OBRADOVIĆ,
JP "BEOGRADSKA TVRĐAVA"
- 8 **KANCELARIJE ZA MLADE:**
HAJDE DA... SKRATIMO PRIČU
- 8 **STRATEGIJE: NOVI OBLICI ZAŠTITE**
- 9 **IZ LAVIRINTA:**
GILJOTINA ZA ADMINISTRACIJU
- 9 **UNICEF: ŠKOLA BEZ NASILJA**
- 10 **KOALICIJA LA21:**
ODRŽIVOST ODRŽIVOG RAZVOJA
- 11 **BILATERALNA SARADNJA:**
KJOTO PROTOKOL U SRBIJI
- 12 **EU REGULATIVA:**
MANJE OTPADA NA DEPONIJU
- 12 **KONFERENCIJA:**
ŽIVOTNA SREDINA KA EVROPI
- 13 **IZDANJA: MODELI ORGANIZACIJE**
LOKALNE SAMOUPRAVE
- 13 **KONFERENCIJE:**
AKCIONI PLANovi ZA STANOVANJE
- 14 **INFORMATIVNO: AKTIVNOSTI SKGO**

SUSEDSKI PROGRAM MAĐARSKA – SRBIJA poziv za prikupljanje predloga projekata

Evropska agencija za rekonstrukciju, u saradnji sa Ministarstvom finansija Republike Srbije i Direktoratom programa (Nacionalna agencija za razvoj Republike Mađarske), objavljuje unilateralni poziv za prikupljanje predloga projekata u sledećim prioritetnim oblastima:

- (1) Poboljšanje prekogranične infrastrukture
- (2) Zajedničko bavljenje pitanjima zaštite životne sredine i prevencije poplava
- (3) Razvoj poslovne infrastrukture i zajedničkih poslovnih usluga i
- (4) Podsticaj saradnje između institucija i zajednica.

Pravo podnošenja predloga projekata imaju opštine iz sledećih okruga: Zapadnobački, Severnobački, Severnobački, Južnobački, Srednjobanatski, Sremski, Južnobački i Beograd.

Partnerske organizacije/institucije sa teritorije Republike Mađarske mogu biti iz sledećih okruga: Sabolč-Satmar-Bereg, Hajdu-Bihar, Bekeš, Čongrad i Bač-Kiškun. Aktivnosti će biti finansirane iz fondova EU u okviru Susedskog programa između Republike Mađarske i Republike Srbije za 2005. i 2006. godinu.

Projekat će trajati 12 meseci.

Paket za prijavljivanje sa instrukcijama za kandidate nalazi se na sledećim internet adresama:

www.evropa.sr.gov.yu i

www.eur.europa.eu

Internet adrese na kojima se mogu naći informacije:

www.evropa.sr.gov.yu i

www.eur.europa.eu

Krajnji rok za dostavljanje predloga projekata je 25. jul 2008. godine, do 16 časova na sledeću adresu:

Joint Technical Secretariat for Hungary – Serbia and Montenegro Neighbourhood Programme
VÁTI Hungarian Public Non-profit Company for Regional Development and Town Planning
H-1016 Budapest, Gellérthegey u. 30-32.
HUNGARY

Kontakt osoba u Ministarstvu finansija Republike Srbije je Bojana Milićević, telefon: 011/3642-789, elektronska adresa: bojana.milicevic@mfin.sr.gov.yu.

Kongres pratio izbore u Vojvodini

Predstavnici Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Saveta Evrope pratili su drugi krug pokrajinskih izbora za Skupštinu Vojvodine. U sklopu posete Srbiji imali su veliki broj bilateralnih susreta sa članovima republičke i pokrajinske izborne komisije, kao i sa partnerima iz Srbije.

Delegacija Kongresa je u okviru svoje posete, 23. maja 2008. godine, imala susret sa predstavnicima Stalne konferencije gradova i opština – Željkom Ožegovićem, predsednikom opštine Novi Beograd i predsednikom SKGO-a, Đorđem Staničićem, generalnim sekretarom SKGO-a, i Aleksandrom Milić, sekretarkom srpske delegacije u Kongresu. Nakon uspešne posete i posmatranja lokalnih i prvog kruga pokrajinskih izbora na kojima je izborni proces ocenjen kao pozitivan, predstavnici Kongresa posmatranjem drugog kruga pokrajinskih izbora su zaokružili ceo izborni proces na lokalnom i regionalnom nivou.

Kongres su predstavljali Suzan Bolam, član Veća okruga Nortamberland iz Velike Britanije, Jozef Borg, odbornik iz Melihe sa Malte, Mihael Nojrajter, potpredsednik Regionalnog parlamenta Salzburga iz Austrije, i ispred sekretarijata Kongresa Fredrik Holm, šef Odeljenja za koordinaciju i upravljanje Kongresa.

Mesečnik "Lokalna samouprava" je izdanje Stalne konferencije gradova i opština i redovan je dodatak nedeljnika "Vreme". EXCHANGE 2 – Jačanje kapaciteta Stalne konferencije gradova i opština. Projekat finansira Evropska komisija, realizuje Evropska agencija za rekonstrukciju, a sprovodi Stalna konferencija gradova i opština. Ova publikacija ne predstavlja zvaničan stav Evropske komisije. Izdavač je isključivo odgovaran za informacije koje se nalaze u publikaciji. Stalna konferencija gradova i opština, Makedonska 22, Beograd, tel./fax: 011/3223-446, e-mail: secretariat@skgo.org, <http://www.skgo.org>. Uređuju: Vladimir Jovanović, Biljana Vasić i Željko Krnetić; Fotografije: A. Anđić i SKGO; Grafička postavka: "Vreme", Štampa: Rotografika, Subotica

Pravac – moderna lokalna samouprava

Piše:
ĐORĐE STANIČIĆ,
generalni
sekretar SKGO

Posle konstituisanja slede novi izazovi – Potrebno ojačati kapacitete gradova i opština – SKGO pruža pomoć lokalnim vlastima u postizanju ovog cilja

Srbija je ponovo birala 11. maja 2008. Iako možda u senci izbora za republički parlament, birani su i organi vlasti u svim gradovima i opštinama Srbije. I pored velikih i značajnih tema, kao što su budućnost evropskih integracija i budući status Kosova i Metohije, građani su dali i svoj sud o tome ko će obavljati lokalne poslove u njihovoj sredini u sledeće četiri godine.

Desetine nacionalnih i regionalnih stranaka i grupa građana su učestvovala u trci za mesta u lokalnim parlamentima. Ponuda je bila veoma raznolika. Partije su građanima ponudile svoju viziju kako njihova opština ili grad treba da izgleda u budućnosti. Rezultati izbora u najvećem broju opština nisu dovođeni u pitanje, što je još jedan od znakova konsolidacije srpske demokratije.

Treba reći i da su ovo prvi izbori nakon usvajanja četiri sistemskih zakona iz oblasti lokalne samouprave u decembru prošle godine. Ti zakoni donose mnoge novine. Ono najvidljivije za građane jeste da se prvi ljudi lokalnih samouprava više ne biraju direktno od strane građana, već u izabranim skupštinama. Političke stranke, budući da su uvidele prednost personalizovanih kampanja, već tokom izborne trke izašle su sa kandidatima za čelne pozicije. Ipak, najvažnija je koaliciona kombinatorika. Ona će odrediti pravac kojim će se lokalne samouprave kretati. Većine koje na ovaj način budu formirane u lokalnim parlamentima izabraće lokalne funkcionere.

Period konstituisanja organa gradova i opština je u toku. Trajaće do polovine jula. U jednom delu lokalnih samouprava dosadašnji lideri su dobili poverenje, negde su promenjeni partneri, dok je u nekima došlo do potpune smene vlasti. Na osnovu podataka dobijenih preko mreže poverenika Stalne konferencije gradova i opština (SKGO), može se već sada reći da su uspostavljene koalicije veoma šarolike. One ne odražavaju isključivo ideološku pozicioniranost stranaka. Može se reći da su više izraz težnje za rešavanjem postojećih problema na lokalnom nivou, koji najčešće nisu ideološki obojeni. Relativna nezavisnost od događanja na centralnom nivou vlasti, kao i spremnost za bavljenje ovim pitanjima, biće jasan pokazatelj zrelosti izabranih rukovodstava.

Prvi korak u njihovom radu biće usvajanje novih statuta. Ovi akti moraju da budu usklađeni sa novim sistemskim zakonima u ovoj oblasti. Da bi se proces efikasnije priveo kraju, SKGO, Centar modernih veština i Fond za otvoreno društvo su uz podršku Evropske agen-

cije za rekonstrukciju i Saveta Evrope sproveli projekat izrade modela statuta lokalnih samouprava. Izrađeno je pet modela: model statuta opštine, model statuta opštine sa više uprava, model statuta grada, model statuta grada sa više uprava, kao i model statuta grada sa gradskim opštinama. Rešenja do kojih je u ovom procesu došla radna grupa jedinice lokalne samouprave preuzimaju i koriste prilikom usvajanja svojih akata.

Novi zakon daje i nova ovlašćenja gradovima i opštinama. Jedno od njih je i lokalni ekonomski razvoj. Ova nadležnost, inače veoma važna za lokalne samouprave, na inicijativu SKGO-a uvrštena je u gradske (opštinske) nadležnosti. Takođe, dalji proces prenošenja nadležnosti sa centralnog na lokalni nivo je u toku. SKGO se posebno bavi unapređenjem kapaciteta lokalnih samouprava i njihovim pripremanjem za decentralizaciju i preuzimanje poslova u fiskalnoj sferi.

SKGO je u ovom periodu započeo i drugu fazu projekta Exchange, koji je usmeren na jačanje kapaciteta opština i gradova za realizaciju lokalnih i regionalnih projekata i inicijativa. U okviru ovog programa, predviđeno je i pružanje pomoći u oblasti akcionog i strateškog planiranja, kao i pripremi i realizaciji projekata. Značajno je takođe i stvaranje baze podataka o donatorima dostupnim za finansiranje lokalnih projekata, kao i aktivnosti koordinacije grant šema i kreditnih programa za zainteresovane donatorske organizacije.

Takođe, kroz aktivnosti Centara za obuku, za izgradnju lokalnih kapaciteta, kao i Savetodavnog centra SKGO-a, nastoji se da se dodatno unaprede kapaciteti lokalnih samouprava. Namera je da se one osposobe, kako bi mogle da efikasno odgovore novim izazovima. Aktivnosti zastupanja interesa lokalnih organa vlasti na centralnom nivou su usmerene ka rešavanju hroničnih problema, kao što su na primer visina plata lokalnih službenika ili status imovine lokalne samouprave.

Srbija se trenutno nalazi u osmoj godini procesa evropskih integracija. Dosta se uradilo. Zvanični status kandidata, prema svim najavama Srbiju očekuje kroz nekoliko meseci. Ulazak u Evropsku uniju nameće i potrebu za demokratskom, efikasnom, održivom, odgovornom i kompetentnom lokalnom samoupravom. Stalna konferencija gradova i opština, kao nacionalna asocijacija lokalnih vlasti sa poluvekovnom tradicijom, ima isti cilj. Zajedno sa saradnicima iz gradova i opština Srbije, a uz snažnu podršku brojnih donatora, već je pređen dug put. Mnogi problemi su iza nas, a cilj je nadohvat ruke. ×

OKRUGLI STO

Statuti opština po meri građana

U Beogradu predstavljeni modeli statuta gradova i opština koje možete preuzeti na www.skgo.org.

Stalna konferencija gradova i opština (SKGO) i Centar modernih veština (CMV) napravili su Modele statuta namenjene opštinama i gradovima u cilju podrške procesu usklađivanja ili usvajanja novih statuta u skladu sa izmenama koje su nastale nakon usvajanje sistemskih zakona o lokalnoj samoupravi. Statuti su nastali uz podršku Fonda za otvoreno društvo i Evropske unije u okviru "Programa jačanja lokalne samouprave u Srbiji", koji finansira EU, realizuje Evropska agencija za rekonstrukciju, a sprovodi Savet Evrope u saradnji sa SKGO-om.

Učesnici u projektu su napravili pet modela statuta i to: model statuta grada, model statuta grada sa više uprava, model statuta grada sa gradskim opštinama, model statuta opštine i model statuta opštine sa više opštinskih uprava. Modeli su rađeni na osnovu Ustava i Zakona o lokalnoj samoupravi koji uređivanje određenih pitanja prepuštaju statutima jedinica lokal-

ne samouprave. Takođe, neke odredbe inspirisane su iskustvima gradova i opština u primeni ranijeg Zakona o lokalnoj samoupravi i iskustvima SKGO-a i njegovih partnera u implementaciji različitih reformskih inicijativa i projekata.

ŠTA SADRŽE STATUTI: Modeli sadrže osnovne odredbe (položaj grada, jezik i pismo, upotrebu simbola grada, javnost rada, imovinu...), odredbe o finansiranju grada/opštine, o organima, o Skupštini grada/opštine, o građanskom učešću (građanska inicijativa, zbor građana, referendum i dr.), o mesnoj samoupravi, saradnji – udruživanju, o zaštiti lokalne samouprave i drugim važnim pitanjima. U prilogu se nalazi i spisak najčešće formiranih radnih tela Skupštine opštine/grada, sa predlogom za odgovarajuće članove kojima se utvrđuje njihov delokrug rada.

Tim koji je radio na izradi

MODELARI STATUTA

Tim za izradu Modela statuta činili su iskusni pravnici, sa višegodišnjim iskustvom u oblasti pravne regulative i prakse u oblasti lokalne samouprave. Takođe, u rad tima bili su uključeni i eksperti iz pojedinih oblasti koje nisu u dovoljnoj meri tretirane zakonom. Uži radni tim činili su: Radmila Josipović, pomoćnica direktora Službe za skupštinske poslove Gradske uprave Skupštine grada Beograda, Petar Vujadinović, načelnik opštinske uprave, opština Užice i Darija Šajin, načelnica Južnobačkog upravnog okruga. Kao pravni eksperti, značajnu pomoć pružili su: mr Jelena Jerinić, asistentkinja na Pravnom fakultetu Univerziteta Union, i Aleksandra Milić, pravna savetnica SKGO-a.

Za razradu specifičnih oblasti bili su zaduženi prof. dr Marijana Pajvančić, profesorka na Pravnom fakultetu u Novom Sadu, Tomislav Žigmanov, koordinator programa Fonda za otvoreno društvo, Nikola Tarbuk, pomoćnik generalnog sekretara za zastupanje, SKGO, Dušan Vasiljević, šef Tima za pravne poslove, USAID – program podsticaja ekonomskog razvoja opština, mr Tatijana Pavlović-Križanić, zamenica šefa Tima za pravne poslove USAID – program podsticaja ekonomskog razvoja opština, mr Miloš Đajić, predsednik UO CMV-a i Đorđe Staničić, generalni sekretar SKGO-a.

tekstova statuta naglašava da se radi o modelima – dakle o tekstovima koji bi trebalo da posluže kao osnova, a ne kao gotova rešenja. Modeli statuta nastali su kao rezultat stalnog zalaganja za modernije organizovanu lokalnu samoupravu po meri građana i pravljani su u nameri da pomognu opštinskim i gradskim upravama da se organizuju i da kroz statute preciziraju odnose koji su ključni za savremeniji i efikasniji rad. Ovi modeli statuta otvaraju mogućnost da se kroz predviđena rešenja uvedu mehanizmi i prakse koje su se u zemljama razvijene demokratije pokazale kao dragocene za efikasnu i participativnu lokalnu samoupravu.

U nameri da modeli statuta budu pripremljeni u skladu sa najvišim evropskim standardima, u njihovu izradu bili su uključeni eksperti

Saveta Evrope. Proces izrade tekao je u nekoliko faza: urađen je osnovni sadržaj Modela statuta koji je poslužio kao osnova za nadogradnju specifičnosti koje sadrže pojedinačni modeli model statuta opštine, model statuta opštine sa više uprava, model statuta grada, model statuta grada sa više uprava i model statuta grada sa gradskim opštinama. U završnoj fazi pisanja Modela statuta uz podršku Programa podrš-

ke opštinama Kraljevo, organizovana je javna rasprava sa načelnicima opštinskih uprava iz Zapadne Srbije, kao i prikupljanje komentara na nacрте od relevantnih partnera, čiji su predlozi i primedbe bili dragoceni.

Donošenjem novih statuta ukazuje se jedinstvena prilika da sve opštine i gradovi izvrše temeljnu reviziju svojih konstitutivnih akata,

Otklanjanje nedorečenosti

“Kada danas govorimo o demokratiji, ne govorimo samo o predstavničkoj demokratiji već o različitim oblicima neposredne demokratije koja je prisutna na lokalnom nivou”

Zamenica specijalnog predstavnika generalnog sekretara Saveta Evrope u Srbiji Nađa Ćuk govorila je na okruglom stolu o decentralizaciji kao institucionalnom odgovoru savremenog društva na proces globalizacije. “Parafraziraću jednog od najčuvenijih teoretičara regionalne politike EU, profesora Kitinga, koji kaže da je decentralizovana država poslednja etapa u transformaciji države koja prevazilazi klasičan koncept države, bilo one iz perioda nacionalne države ili nešto kasnijeg sistema državnog intervencionizma, i predstavlja jednu modernu državu sa višeslojnim sistemom odlučivanja koji prepoznaje interese građana upravo na nivou koji je najbliži njihovim životnim interesima i sa kojim oni mogu da se identifikuju.”

“LOKALNA SAMOUPRAVA”: Kako je nastala inicijativa za izradu modela statuta gradova i opština u Srbiji?

NAĐA ĆUK: Ovaj projekat je deo većeg projekta koji se već dve godine realizuje. Naša ideja je da, s jedne strane, pomognemo zakonodavnu inicijativu u oblasti lokalne samouprave jer je za SE decentralizacija jedan od najbitnijih uslova i najvećih reformskih zahvata, i da paralelno pomognemo i samim lokalnim samoupravama. Sva četiri zakona bila su predmet naše ekspertize i nadam se da ćemo na jesen u saradnji sa resornim ministarstvom moći da otvorimo širu raspravu jer pre usvajanja nije bilo vremena. S druge strane, statuti opština i gradova su predviđeni zakonom i jesu način da se decentralizacija konkretizuje i adaptira na uslove lokalne samouprave. Koncept savre-

mene lokalne samouprave upravo je to da ona ne bude monotipska, već da se poštuju različitosti područja ne samo kroz činjenicu da postoje opštine i gradovi već i činjenice da imamo različite urbane, ruralne i multietničke sredine. S druge strane, statutima mogu možda da se otklone neke nedorečenosti iz zakonima, odnosno precizno da se definišu nadležnosti, finansije i ovlašćenja.

U modelima statuta opština značajno mesto zauzimaju građani, a prvi put se pominju i mladi ljudi čiji se glas nedovoljno čuje.

Participacija građana je veoma bitna Savetu Evrope, a u Srbiji je potpuno zanemarena. Građanska participacija nije samo učesće na referendumima (koji takođe nisu dovolj-

i to ne samo da bi ih prilagodili odredbama novog Zakona o lokalnoj samoupravi, već i da bi kroz statute precizirali odnose koji su ključni za efikasno funkcionisanje lokalnih vlasti. Ovi modeli statuta otvaraju mogućnost da se kroz ponudena rešenja uvedu mehanizmi i prakse koji su se u zemljama razvijene demokratije pokazali kao dragoceni za efikasnu i participativnu lokalnu samoupravu.

TIMSKI RAD: Miloš Đajić, predsednik UO-a Centra modernih veština (CMV), objašnjava kako je nastala inicijativa da se urade modeli statuta. Prema njegovim rečima, CMV je u prethodnom periodu zagovarao uvođenje određenih rešenja u novi Zakon o lokalnoj

samoupravi, ali to nije bilo moguće uraditi s obzirom na nedovoljnu transparentnost procesa i brzinu donošenja zakona. “U tom periodu, shvatili smo da moramo da preuzmemo druge aktivnosti kako bismo došli do cilja, a to su bili statuti”, kaže Đajić. “Napisali smo projekat i ponudili ga Fondu za otvoreno društvo, koji je prihvatio da bude partner na projektu, kao i SKGO. Tako smo stvorili dobar tim i napravili mogućnost da veći broj ljudi učestvuje u radnoj grupi, što je u Srbiji retkost.”

Predsednik UO CMV-a kaže da je krajem februara napravljen operativni plan, određeni članovi radne grupe i dogovoreni principi: učesća građana, saveti, pozitivna iskustva SKGO-a,

no korišćeni), već postoje mnogi drugi načini. Moramo biti svesni toga da kada danas govorimo o demokratiji, ne govorimo samo o predstavničkoj demokratiji već o različitim oblicima neposredne demokratije koja je prisutna na lokalnom nivou. Dakle, kroz stalni dijalog i savetodavna tela (za ekonomski razvoj, međuetnički dijalog, zaštita ljudskih i manjinskih prava...), građani moraju da budu uključeni jer se radi o njihovim interesima i demistifikuje lokalna samouprava.

Što se mladih ljudi tiče, postoji trend političke apstinencije i u EU, mada su razlozi za to različiti od države do države. Postoji inertnost i nezainteresovanost, što se najviše vidi u vreme izbora. Mladi u Srbiji nisu aktivno uključeni, jer nema foruma gde bi se oni uključivali. Morate da im date neki prostor da bi imali utisak da su uključeni – savet za mlade, inicijative nevladinog sektora – morate da ih kanališete kako bi došli do izražaja. Na svu sreću, imamo veoma aktivno Ministarstvo za omladinu i sport i Savet Evrope je učestvovao u izradi Nacionalne strategije za mlade.

Kakva je vaša procena modela statuta?

Eksperti SE-a primetili su da zakon daje veliko diskreciono ovlašćenje opštinama prilikom izrade statuta da reguliše neka pitanja, i stoga je bitno da se statuti urade po nekim modelima. Modeli statuta su urađeni na osnovu ekspertskih i komparativnih iskustava stručnjaka SE-a, i mi ćemo vrlo rado uraditi i procenu modela statuta, sada i u primeni. Naš stav je da nije dovoljno uraditi samo procenu zakona, jer je decentralizacija dugačak proces, vi morate naći optimalan model. Neke stvari su nove za lokalnu samoupravu, a za proces integracije u EU važan je razvojni element, i to upravo preko lokalnih zajednica. Ono što je bitno jeste da mediji i što širi krug ljudi promoviraju statute da bi oni došli do opština, pogotovo do onih manjih. ×

iskustvo CMV-a u oblasti informisanja, ombudsman, iskustva sa multietničkim sredinama... “Modeli statuta su rezultat svih tih iskustava. Drugi, teži deo jeste da zainteresujemo političke subjekte, nevladine organizacije, javnost i medije da se uključe u priču i objasne zašto je to važno za lokalnu zajednicu, napredak Srbije i pristupanje EU. Uloga Saveta Evrope bila je dobijanje relevantne potvrde da su sva rešenja koja smo predložili u skladu sa Evropskom poveljom o lokalnoj samoupravi.” Đajić očekuje da će opštine većinu ovih primera uvrstiti u svoje statute i smatra da ima prostora za saradnju lokalnih nevladinih organizacija i opština po tom pitanju. ×

Žene kao članice, a ne zamenice

Kongres lokalnih i regionalnih vlasti Saveta Evrope (Kongres) održao je redovno 15. plenarno zasedanje u Strazburu, u periodu 27–29. maj 2008. godine

Ovogodišnje, 15. plenarno zasedanje Kongresa LRVE bilo je posvećeno pre svega verifikaciji mandata svih članova Kongresa. Zaključeno je da su sve delegacije (uključujući delegaciju Republike Srbije) uspele da ispoštuju statutarne odredbe o minimalnoj zastupljenosti 30 odsto predstavnika manje zastupljenog pola u okviru delegacija. U raspravi je istaknuta neophodnost stvarne reprezentativnosti žena i da bi, uprkos tome što Statutarna rezolucija Kongresa to izričito ne predviđa, žene u većoj meri trebalo da budu članice, a ne zamenice članova, što je prisutna praksa.

Usvojena je Rezolucija o verifikaciji mandata u kojoj je navedeno da je Biro Kongresa primio k znanju pismo iz Skupštine Vojvodine u vezi sa sastavom delegacije Srbije u Kongresu,

te da je mišljenja da nije bilo flagrantnog kršenja Statutarne rezolucije, već da je balans predstavnika iz Vojvodine i predstavnika gradova u Kongresu zadovoljavajući.

Prvog dana zasedanja 27. maja sprovedeni su i izbori i konstituisani sledeći organi Kongresa u skladu sa novim Statutom: za predsednika Kongresa izabran je Javuz Mildon (Turska), dosadašnji predsednik Veća regiona, za predsednicu Veća regiona Ludmila Sfirloaga (Rumunija), za predsednika Veća lokalnih vlasti reizabran je Jan Mikalef (Malta), a za generalnog sekretara je reizabran Ulrich Boner (Nemačka).

U toku drugog dana zasedanja, 28. maja, šef srpske delegacije Željko Ožegović susreo se sa Mildonom i Bonerom. Na sastanku je

potvrđena izuzetno dobra saradnja između Kongresa i lokalnih i regionalnih organa vlasti u Srbiji i izražena nada da će se ova saradnja probuditi u narednom periodu. Predsednik Ožegović je istakao značaj uloge i aktivnosti Kongresa u pogledu jačanja lokalne i regionalne demokratije u Srbiji, a naročito kroz saradnju sa nacionalnom asocijacijom lokalnih vlasti Stalnom konferencijom gradova i opština. Mildon je izneo stav da je misija Kongresa, koja je posmatrala nedavne lokalne i pokrajinske izbore u Srbiji kao pozitivan ocenila izborni proces, koji je protekao u skladu sa EU standardima.

U toku zasedanja usvojena je Rezolucija o sprovođenju odredbe iz novog Statuta Kongresa, kojom je predviđeno održavanje druge plenarne sesije, te će, počevši od 2009. godine, plenarna zasedanja biti održavana u martu i oktobru. Novom organizacijom zasedanja predviđeno je ukidanje prolećne i jesenje sesije, a između plenarnih sesija biće održan sastanak Stalnog komiteta.

Na zasedanju je, između ostalog, usvojena Preporuka o lokalnoj i regionalnoj demokratiji u Hrvatskoj i Rezolucija o ulozi agencija za lokalnu demokratiju u lokalnoj samoupravi u zemljama Jugoistočne Evrope. Dobrica Milovanović je, kao potpredsednik Asocijacije agencija za lokalnu demokratiju (ALDA) i izvestilac za monitoring lokalne i regionalne demokratije u Belgiji, izabran na sednici Institucionalnog komiteta za koizvestioca za monitoring lokalne i regionalne demokratije u Italiji. Takođe, usvojeni su Preporuka i Nacrt evropske povelje o regionalnoj demokratiji, kao i Evropska urbana povelja II.

Pored Ožegovića, predsednika SKGO-a i opštine Novi Beograd, koji je ujedno i član u Veću lokalnih vlasti, delegaciju Srbije sačinjavali su Tihomir Petković, predsednik opštine Užice (takođe član u Veću lokalnih vlasti), Goran Vasić, poslanik u Skupštini APV, i Dobrica Milovanović, predsednik skupštine grada Kragujevca (obojujica članovi u Veću lokalnih vlasti, članovi u Veću regiona) i sekretarka delegacije Aleksandra Milić. U svojstvu predstavnika SKGO-a na zasedanju su učestvovali generalni sekretar Đorđe Staničić i zamenica generalnog sekretara Zorica Vukelić. ×

ITALIJA

Inovativnije lokalne vlasti

U italijanskom gradu Pečoliju održana je radionica na temu međuopštinske saradnje pokrenuta zajedničkom inicijativom Saveta Evrope (SE), UNDP i LGI. Četvorodnevna radionica, održana od 10. do 13. juna 2008. godine, organizovana je za zemlje zapadnog Balkana, a delegacije Rumunije, Bugarske, Makedonije, Hrvatske i Srbije činili su predstavnici ministarstava, asocijacija lokalnih vlasti i predstavnici lokalnih samouprava.

Kongres lokalnih i regionalnih vlasti SE-a smatra da je međuopštinska saradnja od suštinskog značaja, imajući u vidu brojne izazove sa kojima se suočavaju lokalne vlasti. Međuopštinska saradnja je pravo lokalnih vlasti da se udružuju i organizuju saradnju, što je posebno istaknuto u Evropskoj povelji o lokalnoj samoupravi, i od velikog je značaja prilikom povezivanja opština ili privatizacije javnih usluga.

Kongres je pozvao države članice da osnuju pravnu i institucionalnu mrežu radi poboljšanja ovakve saradnje koja se razvila tokom godina kako bi se, između ostalog, pomoglo manjim opštinama da se izbore sa neadekvatnim finansijskim sredstvima i nedostatkom kvalifikovanog kadra. Pored upoznavanja sa osnovama u međuopštinskoj saradnji, domaćini skupa, Konzorcijum Alta Valdera, koji čini šest manjih opština okupljenih oko zajedničkih napora pružanja kvalitetnijih i potpunijih usluga građanima sa teritorija ovih manjih opština, predstavili su praktične primere iz prakse, kao i poteškoće na koje nailaze u zajedničkom radu.

Radionica je imala za cilj i predstavljajući potencijalnih programa za finansiranje od strane SE-a, UNDP-a i LGI-ja počevši od 2009. godine. Delegacija iz Srbije (Petar Vujadinović, Užice, Tatjana Đuđević, Ministarstvo za državnu upravu i lokalnu samoupravu, i Vladimir Jovanović, SKGO) predstavila je četiri moguća programa koji su obuhvatali sledeće teme: lokalni ekonomski razvoj koji obuhvata međuopštinsku saradnju i harmonizaciju pravnih propisa u ovoj oblasti, međunarodnu saradnju i evropske integracije, lokalne poreske administracije. Dalji pregovori o mogućnostima finansiranja ovakvih projekata u Srbiji, kao i pisanje projektnih predloga dogovoreni su za drugu polovinu oktobra.

Poslednjeg dana radionice, organizovana je poseta Firenci i kancelariji regiona Toskane, kao uspešnim primerima međuopštinske saradnje. Predstavnici Firence i zaposleni u kancelariji regiona Toskane predstavili su forme saradnje, načine finansiranja njihovog rada, prepreke na koje nailaze, kao i prednosti ovakve saradnje.

INTERVJU: LJILJANA OBRADOVIĆ, DIREKTORKA JP "BEOGRADSKA TVRĐAVA"

Tvrđave u funkciji turizma

"Osvetljavanje Zvečanske tvrđave ima današnji, aktuelni značaj u smislu slanja poruke"

U poslednje tri godine dosta se radilo na Beogradskoj tvrđavi, što potvrđuje direktorka tog javnog preduzeća Ljiljana Obradović. "Tragamo za novim rešenjima i idejama u oslikavanju sadašnjice za budućnost", kaže Ljiljana Obradović, predsednica novoformirane Sekcije tvrđava i ostataka utvrđenih gradova SKGO-a.

Sekcija tek počinje sa "pionirskim poduhvatom" sa ciljem da se revitalizovane tvrđave u Srbiji stave u funkciju kulturnog turizma. "Kada nastupate, bitno je zajedništvo, naročito ako hoćete da uđete u UNESCO-vu baštinu ili ako tražite dokumenta iz turskog ili bečkog arhiva, a naročito ako tražite novac od donatora.

"LOKALNA SAMOUPRAVA": Zašto je i kako formirana sekcija?

LJILJANA OBRADOVIĆ: Inicijativa za osnivanje Sekcije tvrđava i ostataka utvrđenih gradova SKGO-a pokrenuta je prošle godine na Dan evropske baštine. Tim povodom, JP "Beogradska tvrđava" se nekako "samoprozvalo" kao lider u organizacionom delu jer je u proteklih nekoliko godina imao je značajne rezultate u revitalizaciji Beogradske tvrđave i pronalaženju njene namene u kulturnom turizmu Srbije i Beograda.

To je veliki i dugoročno sagledavan cilj, ali prvi korak je okupljanje, identifikacija i organizacija. Moram da kažem da mi ni na koji način ne konkurišemo nekim sličnim udruženjima, kao što je to Društvo konzervatora, niti imamo nameru. Naša namera jeste da pronađemo kockicu u mozaiku koji se zove zajednički nastup ka lokalnoj zajednici, strukovnim organizacijama, ka državi koja treba da se bri-

ne o kulturnim dobrima i prema svetu. Da li je to vezano za finansije ili znanja, nije važno, bitno je da više možemo da uradimo zajedno nego pojedinačno. Sa inicijativom smo upoznali Ministarstvo kulture, oba zavoda za zaštitu spomenika i Društvo konzervatora Srbije, jer smatramo da Sekcija ne smeta nikome već da zajednički radimo.

Da li već ima nekih rezultata?

Prvo smo identifikovali fortifikacije na teritoriji Srbije, sa dr Markom Popovićem na čelu, i od 200 ostataka fortifikacije na teritoriji Srbije, uključujući Vojvodinu i Kosovo, opredelili smo se za 29 tvrđava. Kriterijum je bio stepen važnosti i očuvanosti zbog revitalizacije, kao i princip rasprostranjenosti. Identifikovali smo šest regiona kojima gravitiraju fortifikacije kako bismo lakše mogli da ih organizujemo. Takođe, skupili smo određene informacije vezane za ta utvrđenja i pokrenuli ediciju malih knjižica o fortifikacijama – njihov istorijski i geografski položaj, istorijski kontekst i značaj, verifikacija kao kulturnog dobra. Pokušali smo da sagledamo šta je urađeno, da li ima započetih projekata ili su u pripremi, koliko je lokalna zajednica uključena... Uspeli smo da uradimo desetak od 29 tvrđava i uradili smo zajedničku knjigu o svim fortifikacijama, na srpskom i engleskom jeziku.

Zbog čega je Zvečan posebno bitan?

Započeli smo sa knjižicom koja govori o Zvečanu, tvrđavi na Kosovu koja je potpuno zapostavljena, a zbog njenog značaja i aktuelne situacije. Prvi put kad sam se popela na Zvečan (nalazi se na brdu), osetila sam takvu vrstu energije kakva se oseća i na Užičkoj tvrđavi – s jedne strane je Kosovo polje, a sa

druge u daljini se proteže Metohija. Birajući Zvečan hteli smo nešto praktično da uradimo, i pokrenuli smo inicijativu da osvetlimo tvrđavu. Pored istorijskog, osvetljavanje Zvečanske tvrđave ima današnji, aktuelni značaj u smislu slanja poruke. Pre nekoliko dana dobila sam informaciju da je urađen projekat osvetljavanja i pristupnih staza, kao i da su na vidiku finansijska sredstva kako bi rad počeo već letos.

Namera nam je bila da odredimo broj važnih fortifikacija, da pokušamo zajednički da rešimo probleme bilo da utičemo na lokalnu zajednicu ili da tražimo finansijsku pomoć u inostranstvu. Na primer, Golubac je konkurisao za projekat prekogranične saradnje i bilo im je veoma stalo da neko stane iza njih. Bilo je dosta interesovanja iz tvrđave Ram, Maglič... Ljudi su počeli da razmišljaju da fortifikacije stave u funkciju turizma. Mnogo toga se radi sporadično, zaboravljaju se osnovne premise da jedno kulturno dobro mora biti revitalizovano po određenim pravilima koja su propisana Zakonom o kulturnim dobrima, o čemu brinu zavodi.

Šta planirate dalje?

Ono što nama može da pomogne jesu informacije koje dobijamo iz fortifikacije o projektima – o čemu se radi, kako će da izgleda i koliko će to da košta.

U međuvremenu, pribavili smo neka sredstva od korisnika-donatora Beogradske tvrđave (Green Beat), što nam ukazuje na to da već sada moramo da razmišljamo o budućem sadržaju fortifikacija u Srbiji. Utvrđenja bi trebalo da razmišljaju o povezivanju, odnosno razmeni programa po celoj Srbiji. Smatramo da je izložba fotografija fortifikacija u Srbiji na Dan evropske baštine u septembru odlična ideja. S tim u vezi, angažovaćemo fotografe koji će doneti nove fotografije utvrđenja u Srbiji, koje ćemo kasnije koristiti u promotivne i marketinške svrhe. To nam je važno kako bismo probudili svest političara, poslovnog sveta. ×

O Sekciji tvrđava

Konstitutivna sednica Sekcije tvrđava i ostataka utvrđenih gradova SKGO/a, održana je u Beogradu 23. maja 2008. godine u prostorijama Arheološkog instituta na Kalemegdanu. Predlog programa rada Sekcije u narednom periodu pripremiće novoizabrani organi Sekcije, a to su predsednik Sekcije Ljiljana Obradović, direktorka JP "Beogradska tvrđava", zamenik predsednika Aleksandar Radović, predstavnik grada Niša, kao i Savet Sekcije, koji će činiti, pored predsednika i zamenika, još pet članova izabranih po regionalnom principu, i to: Vršac, Golubac, Kruševac, Novi Pazar i Zvečan.

Na sednici je usvojen i Poslovnik o radu Sekcije. Za sekretara Sekcije izabran je Predrag Đidić, zaposlen u JP "Beogradska tvrđava". Predstavljene publikacije o srednjovekovnim utvrđenjima u Srbiji, koje je priredila Beogradska tvrđava. Priređene su i publikacije o Prokuplju, Golupcu, Kruševcu, Smederevu, Kozniku (Brus) i Kalemegdanu, kao i jedna zbirna publikacija o 29 utvrđenja na teritoriji Srbije. U pripremi su slične publikacije za Maglič (Kraljevo) i Bač.

KANCELARIJE ZA MLADE

Hajde da...

Posle mnogo godina, omladina u Srbiji najzad ima svoje ministarstvo i strategiju, dok se na lokalnom nivou otvaraju kancelarije za mlade

U Beogradu je 21. aprila 2008. godine u organizaciji Ministarstva omladine i sporta i Grupe "Hajde da..." organizovan seminar "Modeli organizovanja kancelarija za mlade". Učesnici su bili koordinatori kancelarija za

mlade, Ministarstvo omladine i sporta, članovi lokalnih samouprava, organizacije civilnog društva, mladi i eksperti za pitanja omladinske politike. Posle inicijative SKGO-a i preporuke ministarke omladine i sporta Snežane Marković-Samardžić, gradovi i opštine u Srbiji dobili su mogućnost da svojom odlukom ustanove posebno telo na nivou grada, odnosno opštine, koje će se baviti problemima mladih.

Seminar predstavlja početnu fazu projekta "Kancelarija za mlade – stubovi aktivnog građanstva i participacije mladih" koji Ministarstvo omladine i sporta i grupa "Hajde da..." realizuju uz finansijsku podršku SIDA i Olaf Palme International Centera. Cilj ovog projekta je razvoj modela lokalne kancelarije za mlade, na institucionalan i dugoročan način, i pruža podršku aktivnom građanstvu i implementira Nacionalnu politiku za mlade na lokalnom nivou. Na taj način se, s jedne strane, osnažuju mladi ljudi da aktivno učestvuju u razvoju svojih lokalnih zajednica, a s druge strane, podržavaju lokalne vlasti da

budu otvorene i usmerene na potrebe, probleme i akcije mladih.

Učesnici seminara su zajednički pokušali da razviju model i daju preporuke u vezi sa tim koji je model organizovanja kancelarija za mlade najprimenljiviji u Srbiji, a one će biti korišćene u kreiranju publikacije koja će biti distribuirana lokalnim vlastima.

"SKRATI PRIČU": U isto vreme, u periodu od 1. aprila do 31. maja, Ministarstvo omladine i sporta je u partnerstvu s mrežom organizacija civilnog društva sprovelo kampanju u cilju promovisanja usvojene Nacionalne strategije za mlade, neobično važne za budućnost mladih. Promotivnu kampanju je realizovalo više organizacija civilnog društva kroz niz javnih događaja u 15 gradova Srbije (koncerti, hip-hop debate, žurke itd.), kao i niz medijskih i drugih aktivnosti, pod zajedničkim nazivom "Skrati priču". Jer, mladi nemaju vremena za odavno ispričane priče i zato poručuju: "Skrati priču! Hoćemo pravu šansu i to odmah! Hoćemo da se školujemo, radimo i živimo po evropskim standardima!" ×

STRATEGIJE

Novi oblici zaštite

Komisija za izbor projekata izabrala je 23 projekta za razvoj i unapređenje socijalnih usluga u zajednici, i potpisana su 23 ugovora

Projekat "Podrška sprovođenju Strategije razvoja socijalne zaštite" ušao je tokom 2008. godine u drugu fazu. Projekat sprovodi Ministarstvo rada i socijalne politike, uz podršku britanske konsultantske firme Oxford Policy management i uz partnerstvo Stalne konferencije gradova i opština. Sprovodi se u 24 opštine izabrane na konkursu: Boru, Kikindi, Valjevu, Loznici, Čačku, Knjaževcu, Kanjiži, Kruševcu, Zrenjaninu, Subotici, Staroj Pazovi, Ivanjici, Jagodini, Paraćinu, Čupriji, Svilajncu, Despotovcu, Rekovcu, Vršcu, Plandištu, Beloj Crkvi, Alibunaru, Zaječaru i Sokobanji.

Prva faza projekta obuhvatala je mentorsku podršku i obuku u oblasti strateškog planiranja vezanog za socijalnu politiku, koja je rezultirala usvojenim strategijama socijalne zaštite u izabranim opštinama.

Po završetku strateškog planiranja i usvaja-

njem strategija raspisan je konkurs za programsku donaciju vrednu ukupno 130.581.337 dinara. Pritom sredstva donatora iznose 75.791.410 dinara, lokalne samouprave iz budžeta su izdvojile 43.294.344 dinara dok su ostali izvori 11.465.583. dinara.

Komisija za izbor projekata izabrala je 23 projekta za razvoj i unapređenje socijalnih usluga u zajednici, i potpisana su 23 ugovora. Od izabranih projekata 22 je lokalnog karaktera, dok je jedan međuopštinski. Kroz 23 projekta odobreno je finansiranje ukupno 31 usluge. Ukupno 26 usluga se konstituišu kao lokalne, dok je pet usluga organizovano na međuopštinskom nivou: Vršac, Plandište, Alibunar, Bela Crkva: SOS telefon, prihvatna stanica, prihvatilište, savetovalište za brak i porodicu, savetovalište za žrtve nasilja.

Pregled usluga po opštinama je sledeći: Subotica – dnevni boravak za osobe sa poremećajem u ponašanju; Kanjiža – dnevni boravak za osobe sa razvojnim smetnjama i socijalno ugrožene; Kikinda – dnevni boravak za osobe sa razvojnim smetnjama; Zrenjanin – dnevni boravak za osobe sa razvojnim smetnjama; Vršac – SOS telefon i savetovalište za brak i porodicu; Alibunar – savetovalište za žrtve nasilja; Plandište – prihvatilište; Bela Crkva – prihvatna stanica; Stara Pazova – klub za stare; Paraćin – dnevni boravak za osobe sa razvojnim smetnjama; Svilajnac – dnevni boravak za osobe sa razvojnim smetnjama, pomoć u kući za stare

i osobe sa invaliditetom; Despotovac – klub za stare; Rekovac – pomoć u kući za stare i osobe sa invaliditetom; Jagodina – dnevni boravak za osobe sa razvojnim smetnjama; Bor – dnevni boravak za osobe sa razvojnim smetnjama, pomoć u kući za stare; Knjaževac – stanovanje uz podršku; Zaječar – dnevni boravak za osobe sa razvojnim smetnjama; Sokobanja – klub i pomoć u kući za stare; Ivanjica – pomoć u kući za stare i osobe sa invaliditetom; Kruševac – pomoć u kući za stare i osobe sa invaliditetom, pravno savetovalište protiv nasilja, SOS telefon, porodični smeštaj starih lica; Valjevo – dnevni boravak za osobe sa razvojnim smetnjama, klub za stare.

Loznica je konkurisala sa projektom dnevni boravak za osobe sa razvojnim smetnjama, ali je proces pregovora privremeno obustavljen zbog zahteva predstavnika opštine da se sa finalizacijom sačeka do konstituisanja novih lokalnih vlasti.

Nakon potpisivanja ugovora planira se uspostavljanje sistema za praćenje sprovođenja lokalnih strategija, kao i povezivanje procesa sa pilotiranjem standarda usluga.

"Podrška sprovođenju Strategije razvoja socijalne zaštite" je zajednički projekat Odeljenja za međunarodni razvoj Velike Britanije (DFID) i Ministarstva spoljnih poslova Kraljevine Norveške (NMSP), vredan je oko pet miliona evra, dok je period za realizaciju ovog programa 2006–2009. godina. ×

IZ LAVIRINTA

Giljotina za administraciju

Do kraja juna 2008. godine, privrednici, strani investitori i građani imali su priliku da ukažu na neefikasne procedure i pošalju svoje predloge

Nacionalna alijansa za lokalni ekonomski razvoj (NALED), u saradnji sa B92 i projektima Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID) za Podsticaj ekonomskom razvoju opština i razvoj konkurentnosti Srbije, pokreće kampanju "Iz lavirinta", čiji je cilj eliminacija suvišnih i zastarelih administrativnih procedura kako bi se privredi olakšalo poslovanje.

Do kraja juna 2008. godine, privrednici, strani investitori i građani imali su priliku da ukažu na neefikasne procedure i pošalju svoje predloge, jer direktni efekti racionalnije administracije podrazumevaju smanjenje troškova i unapređenje zakonitosti i efikasnosti

u radu institucija. Predlozi prikupljeni tokom ove akcije biće analizirani i dostavljeni nadležnim ministarstvima, agencijama i lokalnoj samoupravi. Plan daljih aktivnosti na pojednostavljivanju procedura biće predstavljen na završnoj konferenciji, u septembru 2008. godine. Najbolji predlozi, izabrani od strane žirija koji će činiti privrednici i stručnjaci, biće nagrađeni.

Akcije poput ove u Evropskoj uniji sprovede se duži niz godina, i to sa ciljem stvaranja sistema koji je privredi na usluzi, a ne na teretu. Kampanje za pojednostavljivanje procedura sprovele su mnoge zemlje u regionu kao pripremu za regulatornu giljotinu – sveobuhvatno

i sistematsko ukidanje procedura koje opterećuju privredu i građane.

Kampanja je zvanično počela 26. maja 2008. godine, konferencijom za novinare u Medija centru. Konferenciji su prisustvovali Predrag Mihajlović, potpredsednik Komercijalne banke i predsednik Upravnog odbora (UO) NALED-a, Toplica Spasojević, direktor ITM-a i potpredsednik UO NALED-a, Đorđe Staničić, generalni sekretar Stalne konferencije gradova i opština i član UO NALED-a, Veran Matić, direktor B92, Nebojša Čirić, pomoćnik ministra za ekonomiju i regionalni razvoj, Dejan Cvetković, direktor Microsofta i član UO NALED-a, Ana Trbović, direktor za unapređenje poslovne klime USAID-ovog projekta za razvoj konkurentnosti Srbije, i Dušan Vasiljević, šef tima za pravne reforme USAID-ovog programa za ekonomski razvoj opština.

Predlozi se mogu podneti elektronski preko sajta NALED-a: www.naled-serbia.org ili na: iz_lavirinta@naled-serbia.org, kao i poštom na: NALED, Zetska 4a, 11000 Beograd. ×

UNICEF

Škola bez nasilja

Tokom školovanja 44 odsto učenika je bilo jednom ili više puta izloženo nasilju

UNICEF je u saradnji sa nadležnim ministarstvima Republike Srbije započeo program "Škola bez nasilja – ka sigurnom i podsticajnom okruženju za decu". Program je rezultat inicijative građana zabrinutih zbog povećanja nasilja među i nad decom i mladima u Srbiji poslednjih godina. On se finansira isključivo sredstvima prikupljenim u lokalnoj zajednici, donacijama građana i privrednika putem "usvajanja škola". Za sprovođenje kompletnog programa u jednoj školi potrebno je 270.000 dinara. Program se trenutno sprovodi u 126 osnovnih škola u Srbiji.

Stalna konferencija gradova i opština, kao asocijacija lokalnih vlasti, zbog nacionalnog karaktera pridružuje se akciji, posebno zbog izražene lokalne komponente programa i potrebe za mobilizacijom svih resursa u lokalnoj zajednici u cilju potpune realizacije programa i stvaranja sigurnog ambijenta u našim školama.

Istraživanje u 54 osnovne škole u Srbiji pokazalo je da je kod nas nasilje dramatično rašireno. Uzorak je činilo 32.617 ispitanika,

ka, od čega 28.931 učenik (od 3. do 8. razreda) i 3686 odraslih koji rade u školama (od čega 2650 nastavnika). Zahvaćen je vremenski period od tri meseca, koja su prethodila trenutku istraživanja, a nekim pitanjima i period celokupnog školovanja.

Odgovori ispitanika ukazuju da je 65 odsto učenika bar jednom, a 24 odsto više puta bilo izloženo nekom obliku nasilnog ponašanja u periodu od tri meseca. Najzastupljeniji oblici nasilnog ponašanja su: verbalno nasilje (vređanje, ismevanje), širenje laži i spletkarenje, te pretnje i zastrašivanja.

Tokom ukupnog školovanja 44 odsto učenika je bilo jednom ili više puta izloženo nasil-

nom napadu vršnjaka. Čak 23 odsto učenika izjavljuje da su jednom (17,6 odsto) ili više puta (4,7 odsto) u poslednja tri meseca doživeli da ih nastavnik uvredi, ismeje (verbalno nasilje) ili udari (fizičko nasilje).

Tokom programa, deci i odraslima biće prenesen set potrebnih znanja i veština za upravljanje konfliktima – pregovaranje, posredovanje, za negovanje atmosfere tolerancije i razumevanja u školama, za kreativno i konstruktivno izlaženje iz situacija nasilja (pravila i restitucija, vršnjački timovi u akciji, školsko forum-pozorište i sl.). Programom su obuhvaćeni nastavnici i deca, ali i ostalo osoblje u školama, kao i roditelji i šira lokalna zajednica. ×

Održivost održivog razvoja

Koliko će funkcionalno umrežavanje opština zaživeti i postati svakodnevni izvor znanja i iskustva u novim projektima i procesima koji se započinju u Srbiji, zavisi isključivo od samih opština

Projektat "Održivi razvoj u gradovima i opštinama u Srbiji" je nastavak uspešne saradnje SKGO-a i Asocijacije regionalnih i lokalnih vlasti Norveške (KS) koja je uspostavljena 2004. godine pokretanjem "Programa zaštite životne sredine i održivog razvoja u gradovima i opštinama Srbije 2004–2006." u cilju obezbeđenja podrške gradovima i opštinama u Srbiji na njihovom putu ka održivom razvoju.

Održivi razvoj, koji podrazumeva uspostavljanje skladnog odnosa ekologije i privrede kako bi se prirodno bogatstvo sačuvalo za buduće generacije, predstavlja generalno usmerenje ka stvaranju boljeg života, balansirajući socijalne, ekonomske i faktore zaštite životne sredine. Ekološka situacija u Srbiji 2000. godine bila je na izuzetno nezadovoljavajućem nivou. Postojali su i ogromni izazovi kada je reč o ekonomskom razvoju i smanjenju siromaštva. Nepostojanje saradnje između državne ekološke politike i drugih sektorskih politika, nepostojanje neophodnog institucionalnog kapaciteta, nepotpun i neadekvatan zakonski okvir su umnogome doprineli ovakvoj situaciji.

Ovakav kontekst je u velikoj meri uslovio i uspostavljanje "Programa zaštite životne sredine i održivog razvoja u gradovima i opštinama" kako bi se poboljšala situacija. U okviru programa usvojena je i Strategija lokalnog održivog razvoja na Nacionalnoj konferenciji o lokalnom održivom razvoju, održanoj u Beogradu, u maju 2005. godine, koja predstavlja zajednički strateški okvir za opštine u Srbiji. Ova Strategija obuhvata aktivnosti koje se sprovode u gradovima i opštinama Srbije, a koje su usmerene ka tome da obezbede ekonomski razvoj lokalnih zajednica, da smanje stepen siromaštva i da svima obezbede jednake mogućnosti kroz dalji ekonomski i društveni razvoj, a da pri tom potrošnju resursa svedu u razumne okvire, a zagađenje životne sredine na najmanju moguću meru. Detaljnim dvomesečnim procesom odabrano je sedam pilot-opština: Bečež, Koceljeva, Paraćin, Prokuplje, Smederevska Palanka, Sombor i Varvarin, kojima je pružena pomoć u izradi njihovih strateških planova kroz korišćenje metodologije visoko participativnog planiranja.

Primarni fokus strateškog planiranja u gra-

dovima i opštinama je u institucionalnom jačanju lokalnih vlasti kroz stvaranje procesa razvoja opštinskih strategija koje su "u lokalnom vlasništvu" (nisu inicirane i vođene potrebama centralnih vlasti) i koje su participativne, integrativne i holističke. Program je, takođe, uka-

zo na važnost umrežavanja kao preduslova za razvoj opština. Mreže su instrument neophodan za podizanje nivoa svesti u oblasti održivog razvoja, kao i za bolju koordinaciju opština, naročito kada je reč o njihovom zajedničkom interesu u odnosu na republičke vlasti.

MREŽA 21: Upravo iz tog razloga formirana je i mreža "Koalicija LA21", kao lobistička grupa i forum za razmenu najbolje prakse u oblasti izrade i sprovođenja LA21. Ova mreža je osnovana u vreme kada je Strategija lokalnog održivog razvoja počela da se implementira u sedam pilot-opština, a u saradnji sa Stalnom konferencijom. U tom trenutku, septembra 2005. godine, samo je opština Prijepolje imala usvojen dokument o razvoju opštine, koji je bio strateški orijentisan i uvažavao principe održivosti. Zajedno sa Prijepoljem i sedam pilot-opština (Bečež, Koceljeva, Prokuplje, Smederevska Palanka, Sombor, Varvarin i Paraćin), u osnivanju "Koalicije LA21" učestvovala su i opštine Ada i Pančevo, koje su takođe počinjale sa procesom izrade Lokalne agende 21 za svoju lokalnu zajednicu.

Osnivanjem mreže "Koalicija LA21" ove

opštine su želele prevashodno da uspostave efikasne mehanizme za razmenu informacija i iskustava o procesu LA21, da šire ideju LA21, ali i da zajednički istupaju prema centralnim vlastima i zajedno konkurišu na projektima. Za predsednika ove mreže izabran je predsednik opštine Varvarin Zoran Milenković. Upravo ovim izborom Milenkovića za predsednika, članice Mreže su želele da istaknu koliko je važno da i male opštine počnu da strateški planiraju svoju budućnost, da u tom planiranju jasno sagledaju svoje prirodne i društvene kapacitete i da obezbede anticipiranje svih članova zajednice u svakom segmentu planiranja. Usvajanjem programskog dokumenta, u kome

je sve ovo obuhvaćeno, i istovremeno radeći u svakoj opštini na izradi Lokalne agende 21, sastanci Mreže su postali prave radionice na kojima su razmenjivana iskustva i dogovarane naredne aktivnosti. Jedna od zajedničkih akcija koja je od većine učesnika ocenjena kao vrlo uspešna bila je i sajamska prezentacija privrednih potencijala opština "Koalicije LA21" u okviru konferencije "Održivi razvoj u Srbiji" održane krajem maja u Somboru.

Na prvom narednom sastanku Mreže, jula 2006. godine, predstavnici Mreže su se složili da slične vrste okupljanja treba promovisati i organizovati što češće i u svim opštinama. Predloženo je da se iznađe mogućnost da se bar dva puta godišnje, uvek u drugoj opštini, organizuju slične manifestacije.

Za realizaciju ovog predloga, ali i mnogih drugih aktivnosti koje su prihvaćene usvajanjem programskih dokumenata mreža, neophodno je postići veće prisustvo mreža, kao organizovanih institucija opština sa jasno naglašenim specifičnim interesima, u javnom životu. U Srbiji je koncept umrežavanja još uvek u početnoj fazi razvoja, i svakako je jedan

Prvi prošireni sastanak

U Kraljevu je 22. maja održan sastanak mreže koju čini 21 kancelarija za lokalni ekonomski razvoj (LER). Ovo je prvi sastanak šefova kancelarija za LER nakon proširenja mreže sa 10 na 21 opštinu. Direktor misije USAID-a Majkl Harvi i gradonačelnik Kraljeva Miloš Babić zvanično su se obratili stručnjacima za LER iz 21 opštine i učestvovali u radnom delu sastanka. USAID je kroz svoj Program podsticaja lokalnom ekonomskom razvoju pomogao da se u 21 opštini u Srbiji osnuju funkcionalne kancelarije za LER. Uloga ovih kancelarija jeste da podstaknu razvoj privatnog sektora pomoću implementacije instrumenata ekonomskog razvoja kao što su centri za obuku, industrijske zone, zone unapređenog poslovanja, biznis inkubatori, kao i da uvedu procedure koje olakšavaju poslovanje i unaprede promociju i marketing svojih opština.

od onih koje treba preuzeti od zemalja gde se ovoj praksi pridaje neuporedivo više značaja i gde slične funkcionalne mreže predstavljaju jedan od osnovnih i najefikasnijih vidova razmene informacija i iskustava. Prepoznat i kod nas kao budući model uspešne saradnje lokalnih samouprava, koncept povezivanja opština i gradova Srbije oko zajedničkih problema i polja saradnje treba prilagoditi lokalnim uslovima i dalje ga razvijati, kako bi, jednog dana, ova praksa prerasla i u regionalni vid saradnje u ovom delu Evrope.

Međutim, koliko će funkcionalno umrežavanje opština zaživeti i postati svakodnevni izvor znanja i iskustva u novim projektima i procesima koji se započinju u Srbiji, zavisi isključivo od samih opština. Trenutno se mreža "Koalicija LA21" suočava sa velikim izazovima kroz potreban kapacitet/vreme da se osmisle aktivnost mreže i zajednički procesi, mogućnost da deluje kao partner u odnosu sa republičkim vlastima, mehanizmi daljeg finansiranja koji će verovatno u znatnoj meri uticati na održivost i širenje mreže u skorijoj budućnosti. Do sada je održano devet sastanaka "Koalicije LA21". Mreži "Koalicija LA21" od 2007. godine predsedava Jovan Slavković, predsednik opštine Sombor.

Oktoobra 2007. godine započeta je realizacija

projekta "Održivi razvoj u gradovima i opštinama u Srbiji 2007–2008." koji predstavlja logički nastavak "Programa zaštite životne sredine i održivog razvoja u gradovima i opštinama Srbije 2004–2006.". Kroz ostvarivanje osnovnih ciljeva projekata, a to su jačanje kapaciteta opština za primenu strategije lokalnog održivog razvoja u pilot-opštinama, jačanje i proširenje mreže "Koalicija LA21", uspostavljanje interne koordinacione grupe za održivi razvoj i širenje informacija i podizanje javne svesti o održivom razvoju, obezbeđena je podrška gradovima i opštinama u Srbiji na njihovom putu ka održivom razvoju. Posebno ističemo značaj rada Interne koordinacione grupe SKGO-a koja treba da obezbedi internu komunikaciju kroz razmenu relevantnih informacija iz oblasti održivog

razvoja, razmatranje različitih perspektiva održivog razvoja – ekonomski i socijalni razvoj u okviru ekološke stabilnosti, promocija aktivne interakcije i koordinacije u vezi sa projektima SKGO-a koji se odnose na pilot-opštine i "Koaliciju LA21", a posebno rad na proširenju "Koalicije LA21" itd.

U promovisanju lokalnog razvoja u Srbiji, SKGO ima značajnu ulogu kao važan instrument za jačanje kapaciteta lokalnih samouprava. Jačanje ključnih funkcija SKGO-a kroz Trening centar i Savetodavni centar, kao tačke oslonca za opštine u Srbiji u naporima da promovišu proces lokalnog održivog razvoja, kao i akcione planove za konkretni projekat, SKGO doprinosi stimulanju aktivnosti u oblasti lokalnog održivog razvoja. ×

BILATERALNA SARADNJA

Kjoto protokol u Srbiji

Kjoto protokol je stupio na snagu u odnosu na Republiku Srbiju 17. januara 2008. godine

U cilju jačanja kapaciteta za sprovođenje Kjoto protokola, Ministarstvo zaštite životne sredine Republike Srbije i Ministarstvo životne sredine, kopna i mora Republike Italije u saradnji sa Privrednom komorom Srbije organizovan je seminar pod nazivom "Projekti Mehanizma čistog razvoja: osnove, obaveze Nacionalnog tela za sprovođenje projekata Mehanizma čistog razvoja Kjoto protokola (DNA) i studije slučaja". Seminar je održan 27. maja 2008. godine, u prostorijama Privredne komore Srbije.

Seminar je realizovan u okviru programa bilateralne saradnje Ministarstva zaštite životne sredine Republike Srbije i Ministarstva životne sredine, kopna i mora Republike Italije, u okviru Memoranduma o razumevanju o saradnji u oblasti zaštite životne sredine. U okviru pomenutog Memoranduma potpisano je šest Aneksa, zaključno sa 2008. godinom. Jedna od aktivnosti predviđena za 2008.

godinu je i jačanje kapaciteta za sprovođenje Kjoto protokola, korišćenje obnovljivih izvora energije i povećanje energetske efikasnosti u Srbiji.

Kjoto protokol je stupio na snagu u odnosu na Republiku Srbiju 17. januara 2008. godine. Republika Srbija je ratifikovala Kjoto protokol kao "ne-Aneksa I" ugovornica Konvencije, čime joj je omogućeno da ispuni deo svojih ciljeva i obaveza kroz Mehanizam čistog razvoja (The Clean Development Mechanism – CDM).

Mehanizam čistog razvoja, saglasno članu 12. Kjoto protokola, dozvoljava „Aneks I“ državama da investiraju u mere za smanjivanje emisije gasova sa efektom staklene bašte u zemljama „ne-Aneksa I“.

Finansijska podrška zemljama u razvoju u okviru CDM-a treba da pomogne ovim zemljama u dostizanju niza ekonomskih, socijalnih, ekoloških ciljeva, odnosno ciljeva održivog

životnog razvoja, kao što su poboljšanje kvaliteta vazduha i voda, unapređenje načina korišćenja zemljišta, podsticaj pozitivnih socijalnih efekata u pogledu razvoja ruralnih oblasti, veće zaposlenosti i iskorenjivanja siromaštva, a u mnogim slučajevima i smanjenja zavisnosti od uvoza fosilnih goriva. U Republici Srbiji sprovođenje CDM projekata može pomoći u rešavanju brojnih problema kao što su: smanjenje zagađenja vazduha u industrijskim oblastima, smanjenje zagađenja vazduha uzrokovanih grejnim instalacijama u urbanim sredinama, smanjenje zagađenja vazduha koje potiče od saobraćaja u velikim urbanim sredinama i slično.

Značaj sprovođenja CDM projekata u Republici Srbiji ogleda se i u pravovremenoj pripremi za drugi obavezujući period (2013–2017. godina) kada će biti primenjene mnogo rigoroznije mere za redukciju emisija GHG, kako bi se ublažile promene klime na globalnom nivou.

Cilj pomenutog seminara je bio da se što veći broj predstavnika državne uprave upozna sa načinima i značajem implementacije Kjoto protokola, odnosno mogućnostima i načinom implementacije Mehanizma čistog razvoja u Republici Srbiji. ×

Manje otpada na deponije

Kako prikupiti i reciklirati na organizovan način najmanje četiri kilograma elektronskog otpada po glavi stanovnika godišnje u zemljama EU

Međunarodna finansijska korporacija (IFC), u saradnji sa Ministarstvom zaštite životne sredine, Privrednom komorom Srbije (PKS) i Stalnom konferencijom gradova i opština, organizovala je 16. juna 2008. godine u prostorijama PKS-a radionicu "Upravljanje elektronskim otpadom u EU i smernice za njegovu primenu u Srbiji". Ova članica Grupe Svetske banke u okviru Programa poslovnog povezivanja u sektoru reciklaže nastoji da, prezentirajući EU regulativu i upoređujući praksu pojedinih zemalja, ukaže na ulogu i obavezu svih aktera u lancu upravljanja elektronskim i električnim otpadom.

Namera organizatora je bila da se inicira diskusija koja bi doprinela pripremi podzakonskih akata koji se odnose na upravljanje tokovima elektronskog i električnog otpada. U tu svrhu su konsultanti IFC-a Bernard Kopaček i Rainer Funk pripremili prezentacije kojima su predstavili pravni okvir za upravljanje elektronskim otpadom u EU (Direktiva 2002/96/EC i Direktiva 2002/95/EC), postojeće sisteme upravljanja elektronskim otpadom i njihove dobre i loše strane, kao i primere pojedinih zemalja u kojima se ti sistemi primenjuju, sa komentarima o njihovoj uspešnosti.

Ukazano je na obaveze koje svaki od aktera u ovom poslu treba da preuzme kako bi se postigli ciljevi zacrtani evropskim direktivama, a koji treba da obezbede da se što manje ovog otpada odlaže na deponije. Različiti sistemi koji trenutno postoje u zemljama članicama EU moraju da obezbede da se u svim zemljama članicama EU godišnje na organizovan način prikupi najmanje četiri kg elektronskog otpada po glavi stanovnika i da se taj otpad reciklira. Vodeći računa o različitostima koje postoje između zemalja članica EU, pravi se razlika u količinama koje se prikupljaju, jer je i plasman ove opreme vrlo različit od zemlje do zemlje.

CENTAR ZNANJA O OTPADU: Nastavljajući realizaciju aktivnosti u okviru Programa poslovnog povezivanja u sektoru reciklaže, Međunarodna finansijska korporacija (IFC) organizovala je 18. juna 2008. godine okrugli sto na temu "Integrirano i održivo upravljanje otpadom u Srbiji – potreba za novim znanjima".

IFC razvija komponente za nastavak programa u periodu 2009–2010. godine, kada se

planira intenziviranje saradnje sa lokalnim sredinama koje su spremne da podrže transformaciju sektora upravljanja otpadom po PPP modelu. Da bi efekti ove saradnje bili dugoročni i vremenom postali održivi, IFC je spreman da u početnoj fazi obezbedi podršku za osnivanje "centara znanja" u kojima bi se razvili kvalitetni nastavni programi edukacije u oblasti integrisanog i održivog upravljanja otpadom.

Osnovni cilj rada okruglog stola bio je da se identifikuje potreba za dodatnim permanentnim obrazovanjem zaposlenih u komunalnim preduzećima koja se bave upravljanjem otpadom, da se predlože najbitnije teme, kao i model, struktura i sadržaj edukacije. U uvodnom delu rada okruglog stola predstavljen je presek trenutno postojećih programa visokoškolskog obrazovanja o integrisanom i održivom upravljanju otpadom u Holandiji, Austriji i Srbiji. Predstavljen je i predlog nastavnog programa za predmet "Integrirano i održivo upravljanje otpadom u Srbiji".

Brojni učesnici okruglog stola, a naročito predstavnici SKGO-a, grada Valjeva i opština Beočin i Barajevo, predložili su da se u okviru programa edukacije razvije nekoliko nezavisnih, a međusobno kompatibilnih modula, koje bi bilo moguće kombinovati, jer je potrebno u program obuke uključiti i predstavnike lokalnih samouprava, od donosilaca odluka do zaposlenih u upravi, koji su neposredno zaduženi za poslove upravljanja otpadom.

U narednom periodu očekuje se potpisivanje dokumenata o saradnji, razvijanje i izradu detaljnog nastavnog programa sa svim bitnim elementima, a u drugoj polovini godine i organizovanje radionice sa većim brojem učesnika, koji bi potvrdili i korigovali ponuđeni koncept rada u 2009. i 2010. godini. ×

Životna sredina ka Evropi

Četvrti skup "Životna sredina ka Evropi", održan 4. i 5. juna, organizovala je nevladina organizacija Ambasadori životne sredine u saradnji sa PKS-om, Ministarstvom zaštite životne sredine, Ministarstvom ekonomije i regionalnog razvoja, EPTISA – Regionalnom kancelarijom za Jugoistočnu Evropu, Agencijom za energetsku efikasnost, Stalnom konferencijom gradova i opština, Institutom za standardizaciju i Vladom Kanade. Na konferenciji se govorilo o raznim temama vezanim za životnu sredinu, ali su ove godine posebno izdvojena pitanja vezana za vrednosti u oblasti životne sredine, uticaj obnovljivih izvora energije na razvoj zajednice i zaštićena prirodna dobra i resursi u funkciji održivog razvoja turizma i lokalne zajednice. Učesnici i gosti skupa podržali su aktivnosti koje se u oblasti životne sredine realizuju kako bi se Srbija što pre našla u društvu zemalja koje su na najbolji mogući način rešile probleme u

zaštiti životne sredine. Veliku pomoć i podršku Srbija dobija od zemalja koje su danas vodeće u sprovođenju politika razvoja zasnovanih na konceptu održivog razvoja, kao što su Holandija, Danska, Švedska, Nemačka. Učesće ambasadora, savetnika i šefova razvojnih programa tih zemalja na ovom skupu, kao i njihova otvorenost za saradnju sa vladinim institucijama, lokalnim zajednicama i nevladinim sektorom, potvrđuju iznete stavove. U skladu sa ekološkim opredeljenjem organizatora, štampan je CD *Zbornik radova*, koji sadrži 39 naučnih i stručnih radova, od kojih je veći broj predstavljen na samom skupu. Ono što predstavlja posebnu vrednost jednog ovakvog skupa jeste veliki broj

mladih ljudi koji su prepoznali vrednosti i brojne izazove u oblasti životne sredine i uzeli učešće u njihovom rešavanju.

Imajući u vidu da su se teme iz oblasti ekološkog i održivog turizma posebno izdvojile svojim brojem i različitim akterima, Ambasadori životne sredine i ATAS – Asocijacija turističkih agencija Srbije – planiraju da narednu konferenciju "Životna sredina ka Evropi", predviđenu za godinu dana u isto vreme, posvete upravo temama iz ove oblasti. Ove dve organizacije pozivaju sve zainteresovane predstavnike biznis sektora, profesionalce za putovanja i turizam, kao i lokalne samouprave koje su u svojim strateškim dokumentima turizam prepoznale kao okosnicu razvoja, da se uključe u organizaciju ovog skupa jer je želja organizatora da se pripremi i realizuju konferencija na kojoj bi svi učesnici mogli da se upoznaju sa najnovijim trendovima u ovoj oblasti, da međusobno razmene iskustva, ali i da dobiju praktične savete koji bi im pomogli u unapređenju rada. ×

Komšijske samouprave – sličnosti i razlike

Posle petnaestak godina samostalnog razvoja bivše zemlje SFRJ znatno se razlikuju po svojim sistemima lokalne samouprave

U junu je u Beogradu iz štampe izašlo verovatno najaktuelnije izdanje u oblasti lokalne samouprave u regionu. Radi se o dopunjenom izdanju knjige koju je izvorno objavila 2007. godine Razvojna agencija EDA iz Banjaluke (*Kocka do kocke: dobro je dobro graditi – Modeli organizacije lokalne samouprave*), a koju je PALGO centar prilagodio za potrebe srpskih čitalaca dopunivši je prilogom o novom zakonskom okviru za lokalnu samoupravu u Srbiji. Knjiga takođe sadrži komparativni prikaz sistema u pet zemalja bivše Jugoslavije.

I pored zajedničkog državnopravnog okvira, ove zemlje se, posle petnaestak godina samostalnog razvoja, po svojim sistemima lokalne samouprave znatno razlikuju. Tako se na ovom prostoru može naići na čak tri modela opština (u smislu veličine i obima nadležnosti): u Sloveniji, Hrvatskoj i delimično u Makedoniji postoje male opštine sa malim brojem nadležnosti, u Srbiji i delimično u Republici Srpskoj postoje velike opštine sa komparativno većim brojem nadležnosti, dok se u Federaciji BiH nalaze velike opštine sa malim brojem nadležnosti.

Iako se u Srbiji uglavnom ukazuje na glomaznost opština sa prosečno 50.000 stanovnika i sa oko 610 kvadratnih kilometara prosečne površine – što ih čini skoro najvećim u Evropi – kroz ovakve komparativne prikaze mogu se uočiti i nedostaci preterane fragmentacije teritorije na veliki broj samoupravnih jedinica (Slovenija, Hrvatska). Dok s jedne strane stoje čvrsti argumenti neposredne demokratije, višeg stepena solidarnosti pa i identifikacije sa svojom lokalnom zajednicom, sa

druge se uočavaju problemi niskog ekonomskog kapaciteta, veće zavisnosti od države, podložnosti različitim neformalnim uticajima itd.

Pored elemenata teritorijalne organizacije, prilozi se bave nadležnostima, aktuelnim reformama zakonodavstva, dometima politipnosti ili višestepenosti u nekim od zemalja regiona, procesima regionalizacije, finansiranjem lokalne samouprave, međuopštinskom saradnjom, učešćem građana, uslugama i drugim temama koje su u Srbiji aktuelne ili je potrebno da budu na dnevnom redu.

Kako paket zakona iz decembra 2007. godine koji reguliše oblast lokalne samouprave u Srbiji nije doneo nikakve spektakularne promene (sâm Ustav iz 2006. je više zamrzao postojeći okvir nego što je otvorio vrata novim suštinskim inovacijama), tako je uporedno čitanje poglavlja ove knjige interesantnije jer se jasno uočavaju razlike u dinamici reformi u pobrojanim zemljama. Spremnost pojedinih naroda i njihovih političkih elita da svoje životno okruženje konstantno menjaju i unapređuju dijamentalno je suprotno otuđenosti koju uočavamo u svojim lokalnim sredinama, gde se građani ohrabruju da svojoj lokalnoj upravi ne dosađuju jer su navodno neupućeni, nestručni i neza-

interesovani za javne probleme. Tek formalnim pozivima na učešće građana i flagrantno niskim stepenom informisanja javnosti svakako se ne stvaraju preduslovi za ostvarenje svih mogućnosti lokalne demokratije. Istovremeno, bez ozbiljnog procesa depolitizacije na nivou države Srbije nije moguće očekivati da će se isti proces dogoditi i na nivou

lokalne samouprave.

Neke od dilema i rešenja kojima su pribegli naši susedi, u Srbiji mogu probuditi svest o postojanju različitih modaliteta o kojima treba raspravljati na neopterećen način, što je istovremeno odlično polazište i dodatna argumentacija za proces decentralizacije u Srbiji. ×

Dušan Damjanović

Akcioni planovi za stanovanje

Konferencija "Stambene reforme u Srbiji – od lokalnih iskustava prema nacionalnoj politici" predstavlja sumiranje rezultata stambene komponente programa Stanovanje i trajna integracija izbeglica u Srbiji (SIRP), koji se realizuje u sedam gradova i opština u koordinaciji sa Ministarstvom za infrastrukturu, a pod tehničkom podrškom Programa za ljudska naselja Ujedinjenih nacija (UN-HABITAT), počev od 2003.

Učesnici konferencije bili su predstavnici lokalnih samouprava, gradskih i opštinskih stambenih agencija, fondova solidarne stambene izgradnje, ministarstava, univerziteta, nevladinih organizacija, međunarodnih organizacija za tehničku pomoć, vladinih institucija iz BiH, Hrvatske i Crne Gore i dr.

Na plenarnom delu konferencije bilo je ukratko predstavljeno aktuelno stanje u stambenom sektoru u Srbiji kroz osvrt na stambenu politiku države i lokalnih samouprava i dati su osnovni principi na kojima se zasnivaju aktivnosti SIRP programa, posebno u svojim reformskim elementima. Drugi deo konferencije protekao je u radu tri paralelne sesije, gde je diskutovano o nekoliko ključnih aspekata SIRP programa, a koji su već zaživeli kao praksa ili se pojavljuju kao sistemska promena.

Na prvoj sesiji dato je razjašnjenje pojma "socijalno stanovanje", objašnjeni su elementi aktuelnog predloga Zakona o socijalnom stanovanju i obrazložena je uloga buduće Republičke agencije za stanovanje. Na drugoj sesiji predstavnici lokalnih samouprava koje su učestvovali u izradi opštinskih stambenih strategija predstavili su metodologiju procesa izrade strategija, obrazložili prioritete strateške ciljeve i akcione planove stambenih strategija koje su do sada usvojene u lokalnim skupštinama. U okviru ove sesije prezentirani su i primeri alternativnih stambenih programa koje su sprovdile gradske stambene agencije u okviru SIRP programa, pored osnovnog programa, izgradnje opštinskih stanova za izdavanje pod neprofitnim uslovima. Na trećoj sesiji prezentirana je geneza formiranja koncepta opštinskih/gradskih stambenih agencija, razlozi zbog kojih su formirane i aktivnosti kojima se ove javne agencije bave.

U drugom delu prikazan je aktuelni proces formiranja nacionalne asocijacije stambenih agencija kao stručnog tela koje bi trebalo da u budućnosti zastupa interese lokalnih samouprava u stambenoj oblasti i unapređuje kvalitet poslovanja stambenih agencija i drugih neprofitnih stambenih organizacija. ×

AKTIVNOSTI SKGO

JOŠ JEDNO PRIZNANJE ZA SKGO

Povodom obeležavanja prve godišnjice postojanja i rada, Ministarstvo omladine i sporta Vlade Republike Srbije organizovalo je 21. maja 2008. godine koktel u Palati "Srbija".

Ministarka Snežana Samardžić-Marković je na svečanosti uručila plaketu Stalnoj konferenciji gradova i opština (SKGO) kao organizaciji koja je, između ostalih, pomogla Ministarstvu omladine i sporta u ostvarivanju ciljeva.

Stalna konferencija gradova i opština pridružila se akciji Ministarstva omladine i sporta i pružila logističku podršku osnivanju Kancelarija za mlade na lokalnom nivou. U saradnji sa SKGO-om, Ministarstvo je uspešno proširilo mrežu kancelarija za mlade sa 7 na 41, u nameri da u potpunosti sagleda potrebe mladih i u unutrašnjosti Srbije.

OTVORENA BIBLIOTEKA SKGO

U skladu sa svojim sloganom "Na usluzi lokalnoj samoupravi", Savetodavni centar SKGO-a trudi se na jednom mestu objediniti znanja i usluge za kojima postoji potreba u našim gradovima i opštinama, te je jedna od bitnih aktivnosti Savetodavnog centra u prethodnom periodu bila da prikupi iskustva koja su stekli svi relevantni domaći i strani akteri i da ih prosledi opštinama. U tom cilju Savetodavni centar je i formirao Biblioteku SKGO-a koju čine materijali (priručnici, brošure, vodiči, strateški planovi i dr.) koje su proizvele SKGO, partnerske institucije i organizacije (poput Vlade Republike Srbije, međunarodnih i domaćih vladinih i nevladinih organizacija), kao i raznovrsne publikacije samih gradova i opština.

Biblioteka SKGO-a je jedinstvena "banka znanja" koja u ovom trenutku sadrži više od 300 publikacija iz brojnih oblasti (zakonska regulativa, strateško planiranje, pisanje projekata, ljudska prava, zaštita životne sredine i dr.) u elektronskom i štampanom formatu na srpskom i engleskom jeziku. Tako se, na primer, u prostorijama Savetodavnog centra može pronaći najveći broj publikacija koje je SKGO do sada izdao, različita strateška dokumenta opština, ali i monografije i promotivni materijali naših gradova, kao i oko 100 izdanja međunarodnih organizacija, od Nemačke organizacije za tehničku saradnju GTZ do publikacija izrađenih u okviru različitih programa EAR i USAID.

Pozivamo kolege u gradskim i opštinskim

administracijama, kao i u drugim institucijama, da Savetodavnom centru SKGO-a proslede svoje publikacije, jer je to siguran način da će znanja koja su oni stekli i pretočili u stručno štivo pronaći nove korisnike i dnevnu primenu.

Katalozi publikacija koje nudi Savetodavni centar predstavljeni su na internet prezentaciji SKGO-a (www.skgo.org /usluge članstvu/savetodavni centar), a ukoliko želite da posedujete neku od ponuđenih publikacija potrebno je da kontaktirate sa Savetodavnim centrom SKGO-a (tel/faks: 011-3220-566 ili putem elektronske pošte savetodavni@skgo.org).

GRADOVI U DIJALOGU

U beogradskom Sava centru 12. juna 2008. godine održana je još jedna konferencija pod nazivom "Gradovi u dijalogu". Dijalog između gradova vođen je na temu uspostavljanja teritorijalnih informacionih sistema u jedinicama lokalne samouprave. Ove konferencije predstavljaju završnicu programa SIRP koji je uz finansijsku podršku Vlade Italije sprovodio UN Habitat prethodne četiri godine.

Gradovima Kraljevo, Čačak, Valjevo, Kragujevac i Pančevo, koji su učestvovali u SIRP programu, pridružili su se i drugi gradovi i opštine u predstavljanju informacionih sistema (Užice, Šabac, Paraćin, Indija). Prisutni su imali priliku da vide niz različitih rešenja i pristupa organizaciji sistema.

Konferenciju su, osim predstavnika UN Habitata i Stalne konferencije gradova i opština, otvorili i predstavnici Ministarstva infrastrukture i Ministarstva ekonomije i regionalnog razvoja. Zatraženo je da se pokrene konkre-

tan dijalog između gradova i opština sa jedne i ministarstava i republičkih agencija sa druge strane, o koordinisanju aktivnosti na uvođenju standarda za ovu oblast i otklanjanju prepreka u razmeni podataka koji su osnov za svaki teritorijalni informacioni sistem.

Čemu sve teritorijalni informacioni sistemi mogu da služe jednoj lokalnoj administraciji, pokazano je kroz više primera: upravlja-

nje turističkim kapacitetima, popis nekretnina, otklanjanje kvarova na komunalnim instalacijama, katalozi investicionih lokacija, samo su primeri uspešne primene GIS tehnologija u opštinama Srbije.

Preporuke koje će proizaći iz ove konferencije biće ponuđene resornim telima Stalne konferencije (Odbor za urbanizam), a zatim prosleđene svim zainteresovanim akterima. Priručnici za lokalne samouprave, kako oni koji se bave organizacionim pitanjima tako i oni tehničke prirode, neophodni su u uslovima nepostojanja smernica sa nacionalnog nivoa. Većina ovih priručnika opštinama i gradovima biće dostupna preko SKGO-a.

BAZA OPŠTINSKIH STRATEGIJA

Tim potpredsednika Vlade Srbije za implementaciju Strategije za smanjenje siromaštva završio je ažuriranje baze podataka opštinskih strategija i planova, predstavio rezultate ovog istraživanja u zgradi Vlade Srbije. Tim potpredsednika Vlade Srbije za implementaciju Strategije za smanjenje siromaštva formirao je 2007. godine jedinstvenu bazu podataka koja pruža informacije o tome koji gradovi i opštine imaju strateške dokumente, koji vremenski period i oblasti te strategije pokrivaju i koja tela se bave izradom ili sprovođenjem strateških planova na lokalnu.

U postupku ažuriranja podataka o lokalnim strategijama učestvovali su lokalni predstavnici SKGO-a tokom aprila i maja ove godine (prošle godine su to obavili anketari Strategic

Marketinga). Nadalje, domaćin ove baze podataka biće SKGO, dok će za njeno ažuriranje biti nadležni poverenici.

U ovom trenutku, a prema ažuriranim podacima iz 154 grada i opštine, ukupan broj strateških akcionih planova koje su opštine u Srbiji razvile ili još uvek razvijaju je 483,

dok je u 2007. godini evidentirano 396 strategija. Tokom 2007. evidentirana je 231 strategija koja nije usvojena od strane skupštine opštine (SO) i 157 usvojenih od strane SO-a. U 2008. godini 205 strategija nije usvojeno od strane SO-a, dok je 278 usvojeno. U narednom periodu biće instaliran softver koji će svim korisnicima omogućiti pretragu i lakši pristup ovim podacima.

SEMINAR NA PALIĆU

Na Paliću je 11. i 12. juna 2008. godine održan dvodnevni seminar u okviru Projekta "Uporedna procena kapaciteta jedinica lokalne samouprave", koji je deo programa "Jačanje lokalne samouprave u Srbiji". Stalna konferencija gradova i opština sprovodi projekat uz podršku Saveta Evrope i Evropske agencije za rekonstrukciju, na temu evaluacije rezultata istoimenog projekta. Na seminaru su učestvovali predstavnici šest od deset pilot-opština Srbije (Trstenik, Valjevo, Medijana – Niš, Užice, Krupanj i Plandište), članovi Tima kolega za uporednu procenu kapaciteta, kao i predstavnici Saveta Evrope Pol Hildret i Olivie Terien.

Na seminaru je bilo reči o značaju izrade Komunikacione strategije (interne i eksterne), s obzirom da je loša komunikacija

(interna i eksterna) identifikovana kao problem u svih 10 pilot-opština. Polaznicima koji su uspešno prošli Program regionalne obuke za promociju ulaganja dodeljeni su sertifikati u Ministarstvu ekonomije i regionalnog razvoja.

Osnovni cilj programa je da se na praktičan i konkretan način ojačaju kapaciteti lokalnih organa uprave, kako bi se unapredila konkurentnost lokacija za privlačenje direktnih stranih investicija. Zbog toga je, pored 40 polaznika, program završilo i 12 lokalnih trenera koji su sertifikovani da nastave program obuke i prošire ga na ostale opštine u Srbiji. Program je pokrenut početkom godine u okviru šireg Programa promocije ulaganja u Srbiju, koji finansira Evropska unija preko Evropske agencije za rekonstrukciju.

RADIONICE ZA POREZNIKE

Stalna konferencija gradova i opština, u saradnji sa Nemačkom organizacijom za tehničku saradnju (GTZ) i Programom podrške opština Severoistočne Srbije (MSP-NE) koji finansira EU, a realizuje Evropska agencija za rekonstrukciju, organizovala je radionice na temu "Opštinska poreska administracija" u Beogradu i Kragujevcu. Radionicu je vodio Henri Šreurs, konsultant iz Holandske asocijacije opština VNG, koji je, između ostalog, dugi niz godina bio i rukovodilac poreske administracije na lokalnom nivou u Holandiji.

Imajući u vidu da su administriranje lokalnih prihoda preuzele 42 opštine, u cilju što efikasnijeg rada organizator je podelio učesnike

radionice u dve grupe po teritorijalnom principu, tako da su radionice održane u Beogradu i Kragujevcu, 17. odnosno 19. juna. Na radionici su pozvani načelnici/šefovi lokalnih poreskih administracija uz mogućnost učešća još jednog zaposlenog iz LPA date opštine, po izboru samog načelnika LPA.

PREGOVORIMA DO VEĆIH BUDŽETA

Mreža asocijacija lokalnih vlasti Jugoistočne Evrope (NALAS) organizovala je sastanak na temu "Kako unaprediti pregovore sa centralnom vlašću po pitanju opštinskih budžeta". Sastanak je održan u Bečićima, 27–28. juna 2008. godine.

Cilj sastanka je bio da se razmotre nacrti materijala NALAS-ove Radne grupe za fiskalnu decentralizaciju, kojom rukovodi Nacionalna asocijacija opština Republike Bugarske. Materijal je vezan za pregovore sa centralnom vlašću po pitanju opštinskih budžeta. Takođe, razmatrana je lista predloga za promenu pravne regulative, a u cilju poboljšanja pregovaračkog položaja nacionalnih asocijacija, kao i obrazac Memoranduma o razumevanju sa Ministarstvom finansija. Osnovna ideja sastanka je bila da se razmene iskustva u ovom polju i da se razmotre sledeći koraci NALAS-a u obezbeđivanju podrške asocijacijama lokalnih vlasti, a u cilju zauzimanja važne uloge asocijacija na nacionalnom nivou.

ODBOR ZA KOMUNALNE DELATNOSTI

Druga sednica Odbora SKGO-a za komunalne delatnosti održana je 6. juna 2008. godine u okviru 7. Međunarodnog sajma komunalne opreme KOMDEL EKSPLO. Predlog plana rada za 2008/2009. napravljen je na radionici u toku prve sednice Odbora, na kojoj su učestvovali članovi Odbora i članovi ekspertskog tima GTZ projekta "Modernizacija komunalnih usluga". Cilj radne grupe za transformaciju JKP-a (koja deluje u okviru Odbora) u prethodnom mandatu bio je da na centralnom i lokalnom nivou stvori svest o problemu transformacije JKP-a, zatim da taj problem dovede na dnevni red novoizabrane vlade, kao i da usmeri medijsku pažnju na temu transformacije JKP-a. Jedan od rezultata angažovanja Radne grupe jeste i prepoznavanje Stalne konferencije gradova i opština

od strane Vlade Republike Srbije kao bitnog činioca u procesu formulisanja strategije transformacije JKP-a.

U tom smislu, Stalna konferencija je od strane Ministarstva za ekonomiju i regionalni razvoj pozvana da učestvuje u radu međunarodnih Radne grupe za izradu analize stanja lokalnih komunalnih preduzeća i predloga modela njihovog restrukturiranja, odnosno privatizacije. Kao rezultat uspešnog angažovanja Radne grupe, usledio je nastavak saradnje Stalne konferencije gradova i opština sa Programom podrške razvoju lokalne infrastrukture (MISP).

Odbor za komunalne delatnosti Stalne konferencije gradova i opština je na svojoj Drugoj sednici doneo Odluku o produženju mandata Radne grupe za transformaciju javnih komunalnih preduzeća. Radna grupa će imati četiri člana koji će biti imenovani iz redova članica Stalne konferencije gradova i opština.

PROMENE U UPRAVLJANJU OTPADOM U SRBIJI

U saradnji sa Stalnom konferencijom gradova i opština (SKGO) i GTZ-om (Nemačkom organizacijom za tehničku saradnju), MISP je organizovao okrugli sto na temu "Međupštinske saradnje u regionalnom upravljanju otpadom". Okrugli sto je održan 18. juna 2008. godine u prostorijama SKGO-a.

Modernizacija upravljanja otpadom uključuje izgradnju velikih regionalnih deponija, koje bi koristilo preko 200.000 ljudi u radijusu od 30 km i više. Modernizacija upravljanja otpadom zahteva saradnju između opština u Srbiji u pogledu zajedničke upotrebe deponija, a takođe i isplativu organizaciju sistema sakupljanja otpada na regionalnom nivou.

Okrugli sto je bio fokusiran na dve teme: ulogu privatnog sektora u procesu promena u sektoru upravljanja otpadom i pitanja međupštinske saradnje, kada se upravljanje otpadom regionalizuje.

U vezi sa učešćem privatnog sektora, učesnici okruglog stola su se bavili pitanjem kako privatni sektor može biti inicijator u privatizaciji i poboljšanju usluga, kao i mogućnostima i ograničenjima učešća privatnog sektora u aktuelnom zakonskom i političkom okruženju.

Što se tiče sporazuma o međupštinskoj saradnji, diskusija se fokusirala na to kako organizovati rukovođenje i finansije pri zajedničkoj upotrebi regionalnih deponija. Takođe, pokrenuto je pitanje kako organizovati regionalni transport otpada.

PRIVREDNA PERSPEKTIVA MITROVICE
SREMSKA MITROVICA – Potpisan je novi Ugovor o zakupu građevinskog zemljišta između opštine Sremska Mitrovica i firme K.I.G.O. d.o.o. iz Beograda, čiji je vlasnik slovenačka Kompanija BL-utrip, o zakupu građevinske parcele površine od oko 1,4 hektara u Industrijskoj zoni “Voganski put”, na 99 godina, na kojoj će biti izgrađen prodajno – servisni centar i biće uposleno oko 300 radnika. Takođe, potpisan je ugovor o zakupu građevinskog zemljišta i sa firmom General auto iz Novog Sada, odnosno o zakupu u potpunosti komunalno opremljene građevinske parcele površine od oko 1,9 hektara u Industrijskoj zoni “Sever”, koja je takođe zakupljena na 99 godina.

KLUB ZA OSOBE SA INVALIDITETOM

PALILULA – Osobe sa invaliditetom sa opštine Palilula od maja ove godine imaju svoj lepo uređen kutak za druženje i organizovanje raznih edukativnih radionica i susreta. Za adaptaciju i opremanje prostora i postavljanje šest kompjutera u Višnjičkoj 40, naselje Karaburma, opština Palilula izdvojila je oko tri miliona dinara. Opština Palilula je od formiranja Saveta za pomoć osobama sa invaliditetom 2005. godine obezbedila sredstva za ugradnju lifta i prilaza za osobe sa invaliditetom u domu zdravlja na Karaburmi, a za Udruženje hendikepiranih osoba sa leve obale Dunava “Novi horizonti” obezbedena je kancelarija u novoizgrađenom objektu mesne zajednice u naselju Borča Greda i otvoren toalet za osobe sa posebnim potrebama.

NAJBOLJE UČENIČKE KOMPANIJE

KOPAONIK – “Verovali smo da ćemo pobediti”, presrećno su uzviknuli predstavnici učeničke kompanije “Play” iz novopazarske gimnazije, koji su za svoj rad i prezentaciju nagrađeni prvim mestom na regionalnom takmičenju u okviru programa “Dostignuća mladih”. Dvanaest učeničkih kompanija iz osam opština u Srbiji su se u četvrtak 19. juna 2008. na Kopaoniku nadmetale za prva tri mesta. Drugo mesto je osvojila kompanija iz Srednje škole “Sveti Ahilije” iz Arilja, a za treće mesto su se izborili učenici Srednje medicinske škole

le iz Novog Pazara sa svojom kompanijom “White team”. Za prvu osvojenu nagradu škola iz Novog Pazara je dobila kompjuter, druga nagrada je bila digitalni fotoaparatus, a treća multifunkcionalni aparat (skener, štampač i fotokopir). Ove godine prvi put je dodeljeno i specijalno priznanje kompaniji koja je ostvarila najveću prodaju svojih proizvoda ili usluga tokom školske 2007/2008.

LEPŠA I LAKŠA STAROST

SVILAJNAC – Opština Svilajnac je potpisala ugovore sa Ministarstvom rada i socijalne politike o realizaciji dva projekta iz oblasti socijalne zaštite: projekat “Za lepšu i lakšu starost”, koji će doprineti rešavanju problema starih osoba koje žive same na teritoriji opštine Svilajnac (vrednost projekta oko 4,5 milijardi dinara), i projekat “Dnevni boravak – Vedrija budućnost” za bolji položaj dece sa posebnim potrebama (vrednost projekta oko 3,8 milijardi dinara). Realizacija ovih projekata rezultat je rada Opštinskog koordinacionog odbora za socijalnu politiku opštine Svilajnac (OKOSP) i Kancelarije za lokalni ekonomski razvoj. Oni su bili nosioci aktivnosti izrade Strateškog plana socijalne zaštite 2008–2013. i izrade pomenutih projekata u okviru prve faze realizacije projekta “Podrška sprovođenju Strategije razvoja socijalne zaštite”, koji finansiraju Odeljenje za međunarodni razvoj Velike Britanije (DFID) i Norveško ministarstvo spoljnih poslova (NMSP) preko Ministarstva rada i socijalne politike Republike Srbije.

BEČKI STUDENTI U APATINU

APATIN – Grupa od dvadeset studenata slavistike sa Bečkog univerziteta posetila je Apatin. Poseta je organizovana u sklopu ekskurzije mladih bečkih slavista po Srbiji u okviru koje su obišli Novi Sad, Sremske Karlovce, Beograd, Zemun, Ruski Krstur, Sombor, Vršac i Apatin. Tokom ekskurzije bečki studenti slavistike upoznali su se sa socijalnim i obrazovnim položajem i pravima nacionalnih manjina u Srbiji i u njoj multietničkoj pokrajini Vojvodini. Studenti slavistike obišli su romsko naselje u Apatinu, jedno od najboljih i komunalno najuređenijih romskih naselja u Srbiji i na Balkanu.

KLUB “SENIOR”

KUČEVO – Opština Kučevo u saradnji sa Centrom za socijalni rad realizovala je projekat Klub za starije “Senior”, koji uskoro počinje sa radom. Projekat je odobren i finansiran u okviru Projekta “Planiranje usluga socijalne zaštite – PLUS”, Ministarstva rada i socijalne politike Republike Srbije u saradnji sa Evropskom agen-

cijom za rekonstrukciju (EAR) i Programom ujedinenih nacija za razvoj (UNDP). Klub obezbeđuje svojim članovima socijalnu interakciju i potpunu participaciju u organizaciji aktivnog društvenog života kroz koji čuvaju i razvijaju svoje potencijale na kvalitetan način. Kao vaninstitucionalni oblik zaštite, klub omogućava starijima da realizuju najvažnije psihološko-emocionalne, humanitarne ali i intimne ljudske potrebe i samorealizaciju ličnosti u trećem životnom dobu i jedan je od prvih klubova ovakve vrste u opštini Kučevo.

ZA ČISTIJE ŽITIŠTE

ŽITIŠTE – Ekološki pokret Begej “Sveti Đurađ” iz Žitišta, u saradnji sa osnovnim školama i opštinom Žitište, a uz podršku Pokrajinskog sekretarijata za zaštitu životne sredine i Privrednom komorom Zrenjanina, organizovao je eko-kviz na kome je učestvovalo 10 ekipa sedmih razreda osnovnih škola iz opština Žitište, Sečanj i Nova Crnja. Ove godine Svetski dan zaštite životne sredine 5. jun bio je obeležen manifestacijama koje su posvećene podizanju svesti o nužnosti zaštite životne sredine kao i upravljanja otpadom. Ovogodišnja manifestacija održava se pod motom “Za čistiju i lepšu opštinu Žitište”. Pored učesća 10 škola u predtakmičenjima raspisan je konkurs za najuspešniji literarni rad na temu otpada i zaštite životne sredine, kao i najbolji likovni rad na istu temu. Novina ove godine jeste to što smo u takmičenje uključili i decu sa posebnim potrebama.

NAGRADA ZA VANREDNE SITUACIJE

KRAGUJEVAC – U Kragujevcu je održan drugi sajam dobre prakse u upravljanju vanrednim situacijama na lokalnom nivou – značaj preventive. Ovaj događaj organizovao je USAID-ov program za planiranje i reagovanje u vanrednim situacijama zajedno sa gradom Kragujevcem i lokalnom kancelarijom Crvenog krsta. Kao posebno priznanje gradu Kragujevcu, USAID je svečano uručio sertifikat gradu za “unapređenje sposobnosti reagovanja u vanrednim situacijama”. Ambasador SAD u Srbiji Kameron Manter uručio je ovo priznanje gradonačelniku Veroljubu Stevanoviću. Cilj Sajma je da promoviše najbolje primere dobre prakse u upravljanju vanrednim situacijama na lokalnom nivou, kao i da omogućiti razmenu informacija, saradnju i umrežavanje predstavnika 41 opštine koje su uključene u USAID-ov program za planiranje i reagovanje u vanrednim situacijama. U okviru Sajma učesnici su imali priliku da prisustvuju vežbi simulacije reagovanja na poplavu usled oštećenja brane.

VREME

Copyright © 1997–2005 Vreme

PDF izdanje razvili: Saša Marković i Ivan Hrašovec

obrada: Marjana Hrašovec